

Motie: Voorkom uitval van mantelzorgers door vroegsignalering

De gemeenteraad van Zoetermeer, in vergadering bijeen op 2 juli 2026,

Constaterende dat:

- de gemeente inzet op preventie, een sterke sociale basis en het langer zelfstandig wonen van inwoners;
- de verwachting is dat de vraag naar mantelzorg de komende jaren verder toeneemt als gevolg van de vergrijzing en het langer zelfstandig thuis wonen van ouderen;
- mantelzorgers dagelijks een onmisbare bijdrage leveren aan de zorg voor duizenden inwoners van Zoetermeer;
- deze inzet voorkomt dat inwoners eerder een beroep moeten doen op professionele en vaak kostbare zorg;
- het vroegtijdig signaleren van dreigende overbelasting bij mantelzorgers essentieel is om passende ondersteuning tijdig aan hen aan te bieden;

Overwegende dat:

- het tijdig signaleren en ondersteunen van (dreigende) overbelaste mantelzorgers kan voorkomen dat zwaardere Wmo-voorzieningen of andere professionele zorg noodzakelijk worden;
- mantelzorgers vaak pas ondersteuning zoeken wanneer de belasting al hoog is;
- het voorkomen van uitval van mantelzorgers kan bijdragen aan het beperken van de druk op de zorg en de daarmee samenhangende maatschappelijke kosten;

Verzoekt het college:

1. in samenwerking met de lokale wijkteams, de eerstelijnszorg en Mantelzorgcentraal te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om (dreigende) overbelasting van mantelzorgers eerder te signaleren en hoe mantelzorgers eerder kunnen worden bereikt en, waar nodig, tijdig kunnen worden toe geleid naar de bestaande vormen van ondersteuning, waaronder respijtzorg, en op basis daarvan een plan van aanpak op te stellen;
2. de uitkomsten van dit onderzoek voor het eind van Q1 2027 schriftelijk terug te koppelen aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens,

A. Kats

D. Westhoek

PVV Zoetermeer

SP

Toelichting:

Mantelzorgers worden steeds zwaarder belast. Uit recent onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat het percentage ernstig belaste mantelzorgers de afgelopen jaren aanzienlijk is toegenomen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een combinatie van demografische ontwikkelingen, de toenemende vergrijzing, een groeiend aantal ouderen dat langer zelfstandig thuis woont en de verschuiving van zorgtaken van professionele instellingen naar de directe omgeving.

De verwachting is dat de druk op mantelzorgers de komende jaren verder zal toenemen. Tegelijkertijd neemt het aantal potentiële mantelzorgers af doordat gezinnen kleiner worden en de beroepsbevolking krimpt. Hierdoor zullen minder mensen voor meer zorgvragers moeten zorgen.

Zoetermeer beschikt al over verschillende vormen van ondersteuning voor mantelzorgers, waaronder respijtzorg. De uitdaging is echter dat mantelzorgers vaak pas ondersteuning zoeken wanneer de belasting al hoog is. Met deze motie wordt daarom niet gevraagd om nieuwe voorzieningen, maar om te onderzoeken hoe mantelzorgers eerder kunnen worden bereikt en tijdig gebruik kunnen maken van het bestaande aanbod.

Wanneer mantelzorgers overbelast raken of uitvallen, heeft dat niet alleen grote gevolgen voor henzelf en degene voor wie zij zorgen, maar ook voor de gemeente. Uitval van mantelzorg leidt vaak tot een groter beroep op professionele ondersteuning vanuit de Wmo, thuiszorg of andere vormen van zorg, waardoor de druk op het sociaal domein en de gemeentelijke begroting verder toeneemt.

Juist daarom is het van belang overbelasting bij mantelzorgers tijdig te signaleren en niet pas als het eigenlijk al te laat is. Er moet proactief passende ondersteuning geboden worden. Preventie kan voorkomen dat zwaardere en kostbaardere zorg noodzakelijk wordt. Investeren in vroegsignalering draagt daarmee bij aan zowel het welzijn van inwoners als aan een financieel houdbaar sociaal domein.